

حیطه ورود کند، مثل تیم فوتبال که بهترین های لیگ را در خود جای می دهد، ساخت تندیس مشاهیر و مفاخر ایران زمین هم باید از حساسیت بالایی برخوردار باشد و کار باید از سوی مجسمه سازانی که به شکل تخصصی در این رشته فعالیت می کنند در سطح کیفی بالایی ارائه شود. در غیر این صورت، اثری که ساخته می شود توهین به فرهنگ و شعور مخاطب است.

جعفر نجیبی:

جای تاسیس موزه مشاهیر خالی است

جعفر نجیبی یکی دیگر از مجسمه سازان پر سابقه در زمینه ساخت مجسمه مشاهیر به شمار می رود، او در خصوص موضوع سؤال صبا پاسخ داد: بخشی از این آثار به همت مجسمه سازان تا امروز ساخته شده است ولی بیشتر در فضای شهری نصب شده و بعضی از این آثار هم در حد کتیبه، نقش برجسته و اثر حجم در آتلیه های شخصی هنرمندان نگهداری می شوند تا شاید روزی مجالی برای نمایش پیدا کنند. وظیفه هر هنرمندی است که به فرهنگ و افتخارات مشاهیر ایران توجه خاصی داشته باشد، حالا یک شاعر یا شعر، یک نویسنده یا اثر داستانی یا پژوهش و هنرمند هم به واسطه خلق اثر.

او اضافه کرد: ساخت مجسمه مفاخر و چهره های برجسته نیازمند تحقیق از سوی هنرمند است. به خصوص این که در طول تاریخ ادبیات ایران، تنها از برخی چهره های مشهور عکس باقی مانده و هنرمند می تواند نوع چهره و لباس او را در قالب یک تندیس بسازد اما بعضی دیگر از مشاهیر عکسی در دست نیست تا هنرمند الگوی مشخص و مستندی در این زمینه داشته باشد. ضمن این که در طول این سال ها جای تاسیس یک موزه مشاهیر خالی است و امیدوارم حالا که انجمن مفاخر ساخت تندیس مشاهیر را در دستور کار خود قرار داده است، نسبت به راه اندازی چنین موزه ای عنایت بیشتری نشان دهد تا با حمایت های این انجمن، چنین موزه ای شکل بگیرد.

این هنرمند با سابقه درباره جایگاه فعلی مجسمه سازی نیز گفت: در سال های اخیر با مجسمه سازی به شکل پیمان کاری برخورد می شود که این مسئله تبعاتی را هم در پی داشته است. اما امروز تاحدودی این نگاه اصلاح شده است. مجسمه سازی هنری پرهزینه است و هنرمند نمی تواند بدون حمایت در این عرصه فعالیت کند. در مواقعی هم سفارش دهندگان دولتی به هنرمند ساخت مجسمه های راسفارش می دهند و بازه زمانی کوتاهی را برای تحویل اثر در نظر می گیرند که به نظر من این مسئله هم به این هنر لطمه می زند و هنرمند ناچار است به شکل فشرده و با شتابزدگی به خلق یک مجسمه نازل بپردازد. استاد ابوالحسن صدیقی برای ساخت مجسمه فردوسی که در حال حاضر در میدان فردوسی واقع شده، بیش از ۱۰ اتدود تا توانست چنین اثر باشکوهی را بسازد، یا همین طور دیگر مجسمه سازانی که در این سال ها مجسمه های ماندگاری ساخته اند به همین ترتیب پروسه طولانی را برای ساخت طی کرده اند.

نجیبی در پاسخ به این سوال که اساسا مواجهه امروزی مردم با مجسمه های شهری مشاهیر به چه شکل است ادامه داد: در این ارتباط با دو قشر فرهیخته و عمومی روبه رو هستیم. دسته اول کسانی هستند که با ادبیات و هنر آشنایی دارند و در نتیجه با این آثار ارتباط برقرار می کنند و دسته دوم که عامه مردم به شمار می روند، التفاتی به این حیطه نمی کنند، چون شناختی نسبت به مشاهیر ندارند. در عین حال، رسانه های مکتوب و صداوسیما می توانند در اطلاع رسانی و ارتقاء سطح آگاهی عامه مردم در این زمینه نقش زیادی داشته باشند. مفاخر فرهنگی ما گنجینه هایی هستند که به دلیل داشتن ویژگی های منحصر به فرد، دیگر تکرار نمی شوند بنابراین شناخت آنها از سوی جامعه امری ضروری است. اما امروز بعضی از مردم حتی چهره هایی چون بیهقی، وحشی بافقی و... را هم نمی شناسند، در حالی که ساخت تندیس این شخصیت ها می تواند زمینه آشنایی و معرفی بیشتری را فراهم کند.

این هنرمند که تا امروز مجسمه چهره های مطرحی چون وحشی بافقی، امیر کبیر، شمس تبریزی، شهریار، پوریای ولی و... را کار کرده و هر کدام از این آثار در شهرهای مختلف ایران نصب شده اند درباره مجسمه های در دست ساخت خود نیز اظهار کرد: به تازگی و با تصویب شورای شهر خوی، ساخت مجسمه شمس و مولانا به شکل کتیبه به من سپرده شده که قرار است بعد از اتمام در میدان این شهر نصب شود و مقبره این دو شخصیت نیز در پشت این مجسمه ها قرار می گیرد. از آنجایی که این طرح اخیرا تصویب شده است هنوز کار را شروع نکرده ام و در مرحله اتدود زدن هستم.

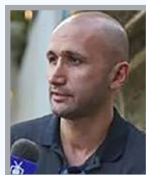

شهری به شمار می روند، یک نهاد دولتی با بوجه ای مشخص وارد شود و در تعامل با شهرداری ها، قدم هایی در این مسیر بردارد که به ساخت آثار ماندگار و فاخر منجر شود و هدیه ای به نسل بعدی باشد. نه این که مجسمه مفاخر صرفا به خاطر ارائه گزارش کار یک نهاد به شکل بی کیفیت و از سر رفع تکلیفی صورت بگیرد و بعد از دو سال هم رنگ هایش پوسته کند و فرسوده شود. همین که انجمن مفاخر این نیاز را احساس کرده که به این حیطه ورود کند اتفاق خوبی است و اطمینان دارم چشم انداز این عرصه روشن تر از پیش خواهد شد.

دهقان محمدی:

آثار نازل توهین به فرهنگ و شعور مخاطبان شهری هستند

دهقان محمدی هنرمند مجسمه ساز که در سال های اخیر مجسمه «سعدی» از او در یکی از میدانی شهر نصب شده است در این باره گفت: آنچه مسلم است این که ساخت تندیس مشاهیر به خودی خود اتفاق خوشایند و تاثیر گذاری به شمار می رود، مشروط بر این که به درستی و با رعایت قوانین و اصول این حیطه اجرا شود. مجسمه «فردوسی» که در میدان فردوسی قرار دارد نمونه بارز این مسئله است. هنرمند باید به هنگام ساخت مجسمه مشاهیر از تخصص بالایی برخوردار باشد تا بتواند اثری شایسته و شبیه به آن شخصیت علمی فرهنگی ارائه دهد و گرنه ساخت چنین آثاری نه تنها دستاوردی در پی نخواهد داشت که مورد مضحکه عامه مردم نیز قرار می گیرد و شان هنرمند پایین می آید.

او اضافه کرد: در صورتی که اگر برای ساخت هر کدام از این آثار یک کار گروه تشکیل شود و داوران مجرب و زبده در این کار گروه، اثر هنرمند را مورد قضاوت و ارزیابی قرار دهند، کار از خروجی مطلوبی برخوردار می شود. از این ها گذشته هر مجسمه سازی نباید به این

حوزه ورود کرده است. امیدوارم در تصمیم گیری و انتخاب موضوع در این زمینه، از هنرمندان کارشناس و متخصص استفاده شود. به ویژه مجسمه سازانی که با ادبیات و فرهنگ ما آشنایی بیشتری دارند و می توانند تندیس هایی به مراتب تاثیر گذار تر بسازند. وقتی یک هنرمند به سراغ ساخت چهره مشاهیر می رود باید به این مسئله دقت داشته باشد که چه شخصیتی را انتخاب می کند. طبعاً کسانی که مامور به ساخت این آثار می شوند باید هنرمندانی فوق حرفه ای و از هنرمند متوسط جامعه یک سر و گردن بالاتر باشند. چون ساخت چنین آثاری با آنچه که هنرمند در آتلیه شخصی خود می سازد تفاوت زیادی دارد. در واقع، ساخت مجسمه مشاهیر مثل عکس کارت ملی می ماند، با این تفاوت که برخلاف عکس کارت ملی، باید در درجه اول جذاب و چشم نواز باشد. به طوری که وقتی مخاطب با یک بستنی از کنار این مجسمه رد می شود، ۳۰ ثانیه بستنی را فراموش کرده و به مجسمه خیره شود. بارها در گفت و گوهایی که داشته ام به این مسئله اشاره کرده ام که ما نهادی مثل انجمن آثار ملی را کم داریم. واقعیت این است که شهرداری ها به عنوان متولی و سفارش دهنده ساخت مجسمه مشاهیر بوجه محدود دارند، همین مسئله باعث شده تا هنرمند نتواند آن طور که باید با مصالح ماندگار کار کند، برای مثال بودجه اندک اجازه ساخت مجسمه مشاهیر به شکل برنزی را نمی دهد و هنرمند ناچار است با موادی مثل فایبر گلاس کار کند که دوام کمتری دارد.

او اضافه کرد: با این حال، اگر به لحاظ مادی بودجه بیشتری به این بخش تخصیص شود، می توان مجسمه مفاخر را برنزی ساخت و این آثار در گذر زمان یادگاران برای نسل های آینده خواهند شد. کما این که امروز مجسمه هایی باقی مانده اند که متعلق به ۶ هزار سال پیش هستند ولی از آنجایی که با سنگ ساخته اند هشتاد درصد این آثار هنوز سالم هستند. البته روشن است که بهره گیری هنرمند از مصالح با کیفیت مستلزم بودجه است و من امیدوارم در زمینه مجسمه های مشاهیر که همواره یکی از جذاب ترین بخش های مجسمه های